

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátorajajhely, Főter 9. szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilvántartás minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ÉHLERT GYULA,
felelős szerkesztő.

MAJTÉNYI GÉZA,
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor
negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
disztribúttal, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 6 fill. — Állandó hirdeté-
seknek árkedvezmény.

Az adóreform.

I.

— dec. 2.

A képviselőház a sürgősségi indítvány elfogadása folytán most már délután is tart üléseket. Ennek következtében a Ház pénzügyi bizottsága az egyenes adóreformnak tárgyalását egyidőre elhalasztotta.

Ezt a szünetet használjuk fel arra, hogy Wekerle korszakos alkotásáról elmondjunk egyet-mást; foglalkozva a törvényjavaslatokon időközben tett módosításokkal és az azok ellen a közelmúltban felmerült kifogásokkal.

Mai egyenes adórendszerünk a régi osztrák adórendszer itt-felejtett maradványa. Még az 1875-ben alkotott adóreformunk is inkább nagyobb állami bevételek aláírására, mint az adóteher igazságosabb és arányosabb elosztására törekedett.

Miután Ausztria is átreformálta időközben régi elavult adórendszerét s miután a nemzet áldozatkészségének segítségével a magyar államháztartás egyensúlya közel két évtized óta helyreállott, elérkezett annak az ideje, hogy egészségtelen és igazságtalan adórendszerünk, az arányosítás elvének keresztülvitelével szintén átreformáltassék s a mai modern adórendszerek alapjára helyeztessék. Körülbelül tíz éve annak, hogy Wekerle ezt a reformot munkába vétette s egy éve elmúlt már annak is, hogy a nagy alkotást a képviselőház asztalára letette és nyilvánosságra hozta. Az adóstatistikai adatgyűjtéseket is számba véve hatalmas munkát lát, melyen a pénzügyminiszterium egy külön ügyosztálya, Wekerle utmutatásai és felügyelete mellett egy évtizeden át dolgozott hangyaszorgalommal.

Itt leszámolhatunk azzal a váddal, hogy a képviselőház pénzügyi bizottsága kellő előkészület és alapos belemélyedés nélkül ugyszólván gőzerővel végez az adójavaslatokkal. Igaztalan ez a vád, mert az adóreform alapelvei évek óta a nyilvánosság előtt forognak s maguk a megszövegezett törvényjavaslatok is, indoklásaikkal együtt több mint egy éve ismeretesek. Behatóan foglalkoztak velük az érdekelt körök, a szaksajtó és napisajtó egyaránt. Es elég idő állván rendelkezésükre gondosan áttanulmányozhatták azt a pénzügyi bizottság tagjai is. Hogy pedig ezek az urak a reform letárgyalását

felesleges szófecsérlésekkel nem kívánják késleltetni, ez csak arra vall, hogy tarthatlan adórendszerünknek gyökeres átalakítását a maguk részéről is közóhajnak tekintik.

A reform célja, amint fentebb már említettük, az arányos adóztatás. Nem foglal tehát magában még burkolt alakban sem adófelemelést, hanem csak arra törekszik, hogy az egyenes adókból jelenleg származó bevétel igazságosabb elosztás mellett a lehetőségig biztosítsák. — Sőt tudva azt, hogy a modern adóreformok mindenütt bizonyos veszteséget eredményeztek, az egyenes adóknál 20 millió koronát meghaladó hiánnyal számol. Nem vagyunk ugyan beavatva az államtitkokba és Wekerlének se láthatunk a lelkébe, de aligha csalódunk, ha azt hisszük, hogy a szeszadó felemelésének egyik indokát éppen az képezte, hogy az egyenes adók reformjánál jelentékenyebb hiányra van kilátás.

A napisajtó egyes organumai még ma is rendszeresen izgatják a közvéleményt azzal az állításokkal, hogy az adóreform hátrázott emelést tervez az egész vonalon.

Eltekintve attól, hogy ezeket a jóslásokat az illető cikkirók mivel sem bizonyítják, mi nem tehetünk egyebet, csak azt, hogy Wekerlének pontos és gondos számításokra alapított kijelentéseit fogadjuk el irányadónak, hogy t. i. a reform több mint 20 millió korona hiánnyal fog járni, hogy tehát végeredményében összességében sem jelenti az egyenes adók bevételeinek emelkedését s hasznát az államra nézve annál kevésbé jelenthet, mert hiszen maga a reform intézkedik, hogy ha az egyenes adók bevétele a 200 millió koronában, vagyis a mai bevételben kontingált összeget meghaladná, a többlet a 600 koronáról Wekerle méltányos koncessiója folytán máris 800 koronára emelt adómentes létminimum további fel-emelésére fordítassék.

Ez más szavakkal azt jelenti, hogy az összes adózók együttes terhe legjobb esetben is a mai fog maradni, de igazságosabban elosztva, ha pedig többlet lenne azt az állam az adómentes létminimum összegének emelésével visszaadja.

Akik ezek előtt a világos argumentumok előtt se hajlanak meg, hanem még folyton azzal rémitgetik a közönséget, hogy a reform nagy adóemelést fog ered-

ményezni, azok igazán ok nélkül és meggondolatlanul rángatják a vészharang kötelét. Pedig kétségtelen, hogy a reform célja az arányos adóztatás.

Lássuk már most, minő módokon óhajta a javaslat ezt a célt biztosítani?

Biztosítja először az által, hogy eltörli a legigazságtalanabb és legveszedelmesebb adónemeket: a családtagok adóját mindenütt. Továbbá megszünteti a II-od osztályú kereseti adót és az általános jövedelmi pótdadót; eltörli névleg egészen, érdemileg is részben az I-ső osztályú kereseti adót, a bánya adót pedig megosztja a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adója és az általános kereseti adó között.

Biztosítja másodszer azáltal, hogy fenntartja, de megjavítja életképes hozadéki adóinkat és pedig a földadót, a tőkekamat és járadék adót, a keresetadókat és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adóját.

Biztosítja harmadszer azáltal, hogy mintegy kiegyenlítő és kiegészítő új adóként behozza a progressivitás alapjára fektetett jövedelem adót, melyet a pénzügyi tudomány és a gyakorlati élet más államokban is célszerű és igazságos adónemnek ismert el.

A kath. lelkészek fizetés kiegészítéséről.

— dec. 1.

Midőn a kath. lelkészek fizetésének kiegészítéséről szólok, lehetetlen, hogy e fontos ügy vajudása alkalmából gondolataimat és érzelmeimet nyilvánosságra ne hozzam, mert ezen gondolatok és érzelmeim nemesek egy-két lelkésznek, hanem talán a szerény viszonyok közt élő összes alapságnak elméjéből és szívéből fakadnak. E gondolatokat és érzelmeiket az alapság elméjében és szívében a jelen nehéz megélhetési viszonyok érelelték meg.

Első gondolataim a közelmúltba szállnak s önkénytelenül tolul ajkaimra ama kérdés: mi lehet annak oka, hogy a rosszul dotált alapság fizetés kiegészítése mindeddig nem lett rendezve, holott a fizetés rendezés idejét éljük s a legkisebb hivatalnok fizetése is rendezve lett.

Mi lehet annak oka, hogy a múltban az illetékes tényezők figyelemre nem méltatták az alapság sanyaru helyzetét, talán nem ismerték az alapság csekély fizetését, melyből mind ez ideig szegényesen és nélkülözésekkel küzdve kellett élnie.

Vagy talán az alapság a maga fontos és többirányú működésével, mely nemesek az egyházra, hanem az államra nézve is hasznosnak bizonyult, meg nem érdemelte volna silány helyzetének javítását? Eme

kérdésekre csak egy feleletünk lehetséges s ez: hogy a jobb sorsra érdemes lelkészkezdő papság helyzetével az irányadó körök és tényezők keveset törődtek.

További gondolataim ismét csak a múltba szállnak s nehéz emlékekkel térnek vissza, év-év után gördül s az évek folyásával azt kell látnunk, hogy a mi helyzetünk nem javul, sőt nehezül, mert az évek folyásával mindennapi megélhetésünk is nehezebbé és küzdelmesebbé válik. Protestáns lelkész-társaink minimális fizetése már tíz évvel ezelőtt 1600 koronára lett kiegészítve, mi ellenben tíz év múltán sem vagyunk ott, hol ezek 10 évvel ezelőtt voltak.

Lehetetlen, hogy ezen mostoha helyzet keserű érzelmeket ne ébreszsen szívénkben, lehetetlen, hogy ezen keserű emlékek lelkünket bánatossá ne tegyék. Forduljunk el tehát a múlttól, mely fájdalmasan hat szívünkre, lelkünkre.

Mit ad a jelen? A jelen sokkal rosszabb helyzetet teremt, mint aminő a múltban volt. Mindennapi megélhetésünk rendkívül megnehezedett: eseléd mikor van, mikor nincs s ha van, bére tulságos, de azért ő maga elég rossz. Az élelmi cikkek igen megdrágultak, a ruházat szintén magas árba kerül, a különféle adók folyton emelkednek, csak a mi fizetésünk régi, amint az ezelőtt egy századdal meg lett állapítva, olyan az ma is, azon csekély különbséggel, hogy az országos törvényhozás az asztaláról lehulló csekély mozgással — az ugynevezett államsegélylyel — igyekszik enyhíteni az alapság nehéz helyzetét.

Mindezek után kérdem, hogyan lehet évi 1300 koronából megélni; a legzséniálisabb pénzügyminiszter se képes ebből kijönni, bár hogyan is osztaná be kiadásait.

Ha mindezen kiadásokat a bevételekkel együtt mérlegbe vetjük, azt látjuk, hogy a mérleg ama karja, melyre a bevételek nehezdednek, azonnal magasra szökik föl a mérleg másik karjával szemben, melyre a kiadások nehezdednek.

Mit jelentsen ez? Azon igazságot hirdeti, hogy az alapság megélhetése nincs biztosítva.

Mit ígér a jövő? A jövő ígéretekkel van tele, melyek biztosítani fogják az 1600 koronás fizetés kiegészítést akkor, midőn protestáns lelkész-társaink az 1600 kor.-ás minimális fizetés kiegészítést is keveslik, gyűléseznék és anketteznek s követelik a mai drága megélhetési viszonyok között a 2400 koronás minimális fizetés kiegészítést. — Mi kath. papok azonban még nagyon távoli dolognak véljük azt, hogy fizetésünk a minimális 2400 koronáig legyen államsegélylyel kiegészítve, mert biztató sokon kívül egyebet eddig nem láttunk, a tények még nem beszélnek.

Ígéretekkel megélni pedig nem lehet. Ha a kath. alapság helyzete rövid időn belül nem javul, féltő, hogy ama bámulatos türelem, melyet eddig tanusított s mely nehéz napjaiban enyhületet és vigasztalást nyújtott, megszűnik s helyébe méltatlankodás és nagymértékű elégedetlenség lép.

Reméljük azonban a legjobbakat: a két tényezőnek, a főpapságnak s a kormánynak egyetértő munkássága lehetővé fogja tenni, hogy ezen ége-

16en szükséges és rég vajdó ügy, a kath. lelkészek fizetési kiegészítésének rendezése végre valahára megoldást fog nyerni s az alpapság mindennapi megélhetése biztosítva leendő. Ugy legyen! Sz.

A panaszkodó plebános urnak igazán van, ámde jámbor óhajásokkal és ismét egy adag reménnyel nem fog a kath. alpapság még hosszú ideig eredményhez jutni. Cselekedniök kell s a protestáns lelkészeket követniök a tömörülésben, hogy hatalmas szóval mielőbb kiyerhessék az őket nemcsak jogosan megillető, de tovább egyáltalán nem halogatható államsegélyt.

Közügylések.

— A kereskedők s az izr. népkönyha egyet közgyűlései. —

— Saját tudósítóktól. —

— dec. 1.

November hó 29-én két közgyűlés volt Sátoraljauhelyben, az egyik a kereskedelmi társulat s az Omke. sátoraljauhelyi kerületé, a másik az izr. népkönyha egyet közgyűlése.

A közgyűlések lefolyásáról alábbiakban adunk részletes tudósítást.

Kereskedők ülése.

A sátoraljauhelyi kereskedelmi társulat s az Omke. sátoraljauhelyi kerülete együttes ülést f. hó 29-én délelőtt 11 órakor tartotta meg a város ház tanácstermében.

Napirenden volt a két egyesületnek átszervezése, amennyiben ez év végével mindkét egyesület tisztviselőinek lejárót, illetve hat évi ciklusa.

Grünbaum Simon a kereskedelmi társulat 12 évi működését vázolta, rámutatva missziójára, melyet eredménytelennel töltte be, Schön Sándor pedig az Omke. érdekében mondott beszédet, felhíván a kereskedőket a központ pártolására.

A gyűlés tagjai az elnökök előterjesztéséhez hozzájárulva, magukévá tették az érdekeiket védelmező két egyesület támogatásának eszméjét.

Nagy pártolásra s visszhangra talált Grünbaum Simon újból felvett eszméje a „Kereskedelmi Kör” létesítése érdekében.

Alexander Vilmos, Fleiszner Frigyes, Klein Andor s többek hozzájárulása után egyhangulag kimondták a „Kereskedelmi Kör” megalakítását, s az alakulás alapvető munkálatai elvégzésére a következő tíz tagu bizottságot küldötték ki: Alexander Vilmos, Barna Dezső, Bokor József, Blumenfeld Jenő, Klein Andor, Kornstein Jenő, Reichard Ármin, Schön Sándor, Schweiger Márkus és Widder Gyula.

Blumenfeld Jenő amaz indítványát, hogy a ker. társulat kötelékébe nem tartozó kereskedők, kiknek tanulói azonban a kereskedelmi tanonciskolát igénybe veszik, a tandíj kétszeresét fizessék, a közgyűlés határozattal emelte.

Ezzel az ülés véget ért.

Az izr. népkönyha egyet közgyűlése.

A sátoraljauhelyi izr. népkönyha egyesület november hó 29-én délelőtt fél tizenegy órakor tartotta évi rendes közgyűlését az izr. anyahitközség üléstermében.

A közgyűlésen a tagok csekély számban tanúsítottak érdeklődést az ülés tárgysorozata iránt.

Widder Gyula elnök a jelen voltak üdvözlésével megnyitván az ülést, mire György Lajos előterjesztette mindenre kiterjedő gondos évi jelentését az egyet 1907. évi működéséről.

Azután az elnök indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy érintkezésbe lép az izr. nőegylettel s gyermekfelruházó egyesülettel oly irányban, hogy a nőegylet vegye kezelésébe a népkönyha s gyermekfelruházó egyesületet is, hogy mind a három intézmény egy vezetés alatt teljesítse magasztos feladatát.

Widder Gyula elnök, Reichard Ármin ügyvezető alelnök s Haas Fülöp né alelnök állásairól lemondván, a közgyűlés Grosz Dezső indítványára küldöttéleg határozta el felkérni a leköszönteket állásaik megtartására. Widder Gyula elnök mindjárt kijelentette, hogy lemondásához ez időszakra nem ragaszkodik.

Az ülés végén még Ráczy egyet tag indítványozta, hogy az egyet létesítsen a gyermekeknek egy napközi otthont. Az elnök felkérte az indítványozót indítványa irásba foglalására.

Ezzel az ülés az elnök zárószavai után véget ért.

HIREK.

— **Marczinkó József áthelyezése.** A sátoraljauhelyi róm. kath. hitközség egyik legkedveltebb papját, akit a nagyközönség mint kiváló egyházi szónokot méltányolt, a gyermekek pedig mint hitoktatójukat mondhatni a rajongásig szerettek, a kassai püspök hitoktatói minőségben Kassára helyezte át. A latin nyelven kiállított püspöki decretumot, mely egyszerűsmindt előléptetést jelent: **Marczinkó József** ma kapta meg. Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy **Marczinkó József** helyére hitoktatóvá **Gasparik János** helyi káplánt, harmadik kápláná pedig **zempléni Májor Géza** tokaji káplánt nevezte ki dr. **Fischer-Colbrie** Agost kassai püspök Sátoraljauhelybe.

— **Tanügyi áthelyezések.** **Bényei Julia** férjezett **Bujnovszkyné** szereneci állami óvónő a vallás és közoktatásügyi miniszter Szepesolásziba, — **Zachor Matild** szepesolászii állami óvónő pedig a szereneci állami kisdudóvóhoz helyezte át.

— **Jótekönyecélú tea-jour.** A december 3-iki, az emberbarát **Dókus Gyuláné** által rendezett tea-jour iránt meggyeszerzte rendkívüli érdeklődés nyilvánul. A vidékiek ugyanis a jouron való részvételt a színelőadás végigélvezésével is összekapcsolják. A jour fesztelennek s mulatságosnak ígérkezik. A rendezőség a közönség kiváló szórakoztatásáról gondoskodott. A tea felszolgálása közben ugyanis magas nivóju hangversenyt rendez, melyen műkedvelőkön kívül szintársulatunk művésznői, illetve művészei közül fellépnek: **P. Szepessy Szidi**, **Harmath Zseni**, **Szöreg Gyula**, **Váradi Márton** és **Pados Rezső** karnagy. Szünetek közben **Oláh Rudi** és zenekara játszik. A szokatlan érdeklődésre való tekintettel a rendezőség a karzatot is megnyitja. — Belépő-jegy ide és a földszintre egy korona. — Megváltható a **Gojdiacs** kisasszonyok tőzsdeüzletében. A belépő-jegy a tea és sütemény igénybevételére, valamint a hangverseny és cigányzene élvezésére is feljogosít. A jour nyilvános jellegű. Kezdődik délután 5

órákor. Véget ér pont fél nyolekor. Feljárt az alispáni lépcsőházban.

— **Uj ref. lelkész.** Mezőzomboron a ref. egyházközönség **Móricz István** tarcali s. lelkészt ref. lelkészül választotta meg.

— **A „Kazinczy-kör” estélye.** Szenzációs estélye lesz a „Kazinczy-kör”-nek a legközelebbi héten. **Dr. Hornyay Béla** igazgató-alelnöknek sikerült megnyerni **Cholnoky Jenő** kolozsvári egyetemi tanár és híres ázsiai utazót egy előadásra, mely alkalommal **Chináról** fog vetített képekkel előadást tartani. A nagy tapasztalatu s kellemes, vonzó előadásu tanár ez előadására már most felhívjuk a tagok s vendégek figyelmét azzal a megjegyzéssel, hogy tekintve a nagy érdeklődést ezen előadásra mérsékelt számú jegyek lesznek kiadva, mely jegyek **Kincsesy Péter** gyógyszerárában kaphatók és pedig tagok részére 60 fillér, nem tagoknak 1 korona díjért.

— **Előadás a szabadliceumban.** A szabadliceumban holnap, csütörtökön este 8 órakor dr. **Révész Bódog** helybeli ügyvéd fog előadást tartani a közjogból.

— **Halálozás.** Részvétellel vesszük hírül, hogy szegfalvi és kozmai **Kozma Mihály** mérnök folyó hó 1-én Sátoraljauhelyben elhalt. Az elhunyt hült tetemét **Bodrogvécsre** szállították s ott fogják a ref. sirkeriben örök nyugalomra helyezni folyó hó 3-án. Az elhunyt mérnököt kiterjedt család gyászolja.

— **Megüresedett irnoki állások.** Zemplén vármegye törvényhatóságánál rendszerezített irnoki állások közül, két 1400 korona fizetéssel s 420 illetve 300 korona lakbérrel javadalmazott irnoki állásra a vármegye alispánja 1909. január hó 15-iki határidővel pályázatot hirdet. A pályázatok a vármegye főispánjához címezve az alispánhoz adandók be.

— **Az izr. nőegylet teazsurja.** A sátoraljauhelyi izr. nőegylet nov. hó 29-én délután 5 órakor tartotta meg a „Magyar Király” nagytermében jótekönyecél szolgálatára hivatott teazsurját. A teazsur iránt élénk érdeklődés nyilvánult meg s így az anyagi eredmény is szép. A zsuron a nőegylet tagjainak leányai szolgálták ki teával, süteménnyel a megjelenteket. A zsur tartama alatt **Oláh Rudi** zenekara tartott hangversenyt. Valóban örvendetes, hogy a hölgyek tömörülnek a jótekönyecél szolgálatába ilyen alkalommal is, mert tagadhatatlan az, hogy ott, ahol a hölgyek állanak sorompóba a nemes célok érdekében: az erkölcsi sikerrel karöltve jár az anyagi is, mely első sorban fontos a jótekönyecélú teazsurknál.

— **Tűzeset Sátoraljauhelyben.** Folyó hó 30-án reggel 7 óra tájban tűzeset történt Sátoraljauhelyben a petroleum gyári telepen. A petroleum gyári telp kazánházának tetőzete gyúlt ki s a tűz fenyegette tovaterjedés esetén az egész telepet. A tűzoltóság a kapott jelzés után teljes apparatussal vonult ki a tűz színe helyére **Friss Heiman** tűzoltóparancsnok vezetésével. A kivonult tűzoltóságnak derekas munka után sikerült a tüzet lokalizálni úgy, hogy komolyabb veszedelem nem keletkezhetett, esupán a kigyúlt tetőzet égett le, de a tűz tovább nem terjedt. A tűz hire, — bár a petroleumgyár kívül van a város területén — a városban érthető izgatottságot keltett s a benzintartályok felrobbantásától féltek. A tűzoltóság odaadó munkája azonban minden nagyobb veszélytől megmentette a telepet, melyet ezuttal harmadizben feryegtetett komoly veszéllyel a tűzvész.

— **Uj iparvállalat üzembe állítása Zemplén vármegyében.** Zemplén

vármegye területén oly kevés bányaván, hogy valósággal eseményszámba mehet az alsókomaróci higanybánya üzembevétele. Hosszas kutatások után ez év április havában történt meg az első komoly lépés a bánya üzembevételehez s most már 150 méternél halad elő a munka az **Ottokár** nevű altárnában. S bár most még csak 100,000 koronára van előirányozva a munkálat költségvetése, de biztos a remény, hogy pár év múlva az üzem fenntartása sokkal többbe fog kerülni s ez az első minőségű ércet tartalmazó higanymező jelentős iparvállallattá fejlődik. A bánya tulajdonos báró **Jacobi Ottokár** kassahátori lakos, ki már is tetszetős teleppé varázsolta az addig elhagyott „patkányödröt.” Az alsókomaróci telep munkásai élükön **Lucsánszky László** bányaintézővel, kinék nagy érdeme van a kutatásokban is, legutóbb bányáunepet tartottak **Szent-Kelemen**, mint a bányászok patronusa tiszteletére. Az ünnepi misét dr. **Schütz Nándor** c. kanonok mondotta, mely után szent beszédet tartott az összegyűlt hívekhez. Kívánatos lenne, ha vármegyénk ez új ipartelepe minél gyorsabb fejlődést venne, s a megkezdett üzem minél tágabb keretekben értékesítené a földnek elrejtett kincseit.

— **Forgalomtól elzárt hid.** A sáropataki **Bodroghidat**, melyet hatóságai szemle alapján közveszélyesnek nyilvánítottak **Bessenyei Zénó** főszolgabíró a hid jókarba való helyezéséig a forgalomtól elzárta.

— **A „Zemplén Naptára.”** Negyedszázadot meghaladó pályafutása után immár huszonhat évfolyamot elért „Zemplén Naptára”, vármegyénk közönségének e közkedvelt kézikönyve már elhagyta sajtónkat és a megrendelések sorrendjében azok szétküldését már megkezdjük. Naptárunk valóságos közszükségletet pótló kiadvány, mely ügyes összeállításával nélkülözhetetlen nemcsak minden közhivatalnál, de kereskedő házaknál s egyeseknél is, szóval mindazoknál, akik vármegyénkről valamit hitelesen megtudni akarnak. Főleg a „Hivatalos Rész” az, ami a naptárt nélkülözhetlenné teszi a legszélesebb körben, mert a leghitelesebb adatok alapján találhatók itt fel a vármegye teljes helységnévtarán, körjegyzőségek s járások szerinti beosztásán kívül egy a közigazgatási, mint az állami hivatalok, azok tisztviselői s az összes közintézetek, egyesületek, egyletek és társulatok, tanítézetek stb. Ez éven még a vármegyénkbeli telefonhálózat előfizetőinek név- és számszájegyzékével is bővítettük a naptárt, amely táblázat főleg kereskedőinknek fog hasznos szolgálatot tenni. — A naptár tartalma főbb részeiben a következő: Naptári rész s a szükséges tudnivalók az 1909. évre vonatkozóan. 1909. (Uj évi vers.) **Dókus László** sátoraljauhelyi járási főszolgabíró sikerült arképe s jellem és életrajza. — A sátoraljauhelyi róm. kath. főgimnázium új épülete, képekkel. — A malmosi ördögárok. (Elbeszélés.) — Vágy. (Vers.) Emlékezés **Boruth Elemérre**. Taktaszada történetéből. — Sőhaj. (Vers.) A „Hivatalos Rész” azonos beosztású az előző évfolyambelivel, különbség az: hogy ahol lehetett igyekeztünk még bővebb értesítéseket adni s minden közhivatalt és intézményt fölvevünk e rovat alá. Első áttekintésre befogja látni a szíves olvasó, hogy e valóban hasznos és kitűnően tájékoztató évkönyvet nem nélkülözheti. A naptárba előkelő cégek hirdetéseit is felvettük, szintén a közönség tájékoztatása végett. — Megrendelések már mostantól elfogadhatnak. A Naptár ára egy korona, postai bérmentes küldéssel 1 kor. 10 fillér, mely összeg lapunk kiadóhivatalához küldendő be.

— **Országos vásár Zemplénben.** November hó 30-án volt Zemplén községben az országos vásár. Tekintve, hogy e községben a vásártartás már több éveken keresztül nagyon

el volt hanyagolva, most nagyon népes volt, ami kitűnik abból is, hogy felhajtottak 260 drb. szarvasmarhát, melyből tekintve a takarmányhiányt, elkelt 38 drb. A kirakodó vásárt illetően igen nagy volt a hiány, mivel a messze vidékről beözönlött vásárló közönség nem elégítette ki szükségleteit. Különösen csizmákban volt hiány, mit figyelmébe ajánlunk a sátoraljaujhelyi csizmadia céhnek.

— **Elfogott tolvaj.** Vadász Antal gazdasági cselédei tetten érték egy tolvajt, aki épen a gazdasági udvar csirkeállományát akarta megfogyasztani. Az elfogott s a rendőrségnek átadott tolvaj Gálfi Simon szabadkai származású, 31 éves egyén, ki lopásért már hét ízben volt büntetve. A rendőrség kihallgatása után átkísértette a kir. ügyészség fogházába.

— **Az ál-Krecsányi elfogatása.** Az ál-Krecsányi Kálmán alias Petsár Géza elfogatását lapunk utóbbi számában részletesen közöltük. Hogy az elfogatás teljesen hiteles történetét adhassuk, közöljük, hogy Guttman Armin h. állomásfőnök, ki a szélhámost letartóztatta, nem ismeri személyesen Krecsányi Kálmánt, soha sem látta, azonban gyanúja az adott okot, hogy Krecsányi nevét oly régen ismeri a h. állomásfőnök, hogy idősebb embernek kellett tartania a szélhámosnál, akinek különben kifogástalan igazolványa volt. Petsár Gézát az állomás forgalmi irodájában Guttman h. állomásfőnök személyesen tartóztatta le, s mikor már gondoskodott arról, hogy a szélhámos az irodából el ne szökhesse, telefonon értesítette a rendőrkapitányt a történetéről, kérve két rendőr kiküldését, kiknek a szélhámost átadhassa. S mivel a rendőrkapitány maga is közölte a h. állomásfőnökkel, hogy Krecsányi idős ember, nyugodtan adta át a delikvenst általa elkobzott igazoló jegyével együtt az állomásra kikergetett s általa előhívott rendőrnek.

— **Elhalasztott táncvigalom.** A sárospataki „Gimnáziumi Erdélyi Önképző Kör” által november hó 28-ik napjára tervezett hangversennyel egybekötött táncvigalom 1909. év jan. hó 16-án fog megtartatni.

— **A rendőrkapitány havi jelentése.** Schmidt Lajos rendőrkapitány a következő havi jelentést adja: A személy és vagyonbiztonság általában véve kielégítő volt. Lopás bűntette 5, lopás vétsége 22, egyéb bűntettet vagy vétség 30 esetben fordult elő, illetőleg annyiszor foganatosított nyomozás. A bűnesetek közül megemlítendő, hogy folyó hó 2-án éjjel Eisenberger Mór Rákóczi-utcai és Lefkovicz Jakab Kereszt-téri kereskedő kárára betöréses lopás történt, mikor a tettesek az utóbbi helyről 500 koronán felüli pénzt loptak el. A tett elkövetésével gyanúsított betörők egyikét a nagykaposi esendőség Gulyás János József makkoshotyka származású, nagyszelmenci cigány személyében — kinél több száz korona pénz is találtatott — letartóztatta. Folyó hó 26-án a rendőrség letartóztatta Petsár Géza sárospataki illetőségű 31 éves, többször büntetett, rovtult multu borbélysegédet, mert ügyesen hamisított igazolványok és rendeletek bitokában Krecsányi Kálmán államrendőrségi detektivfőnöknek adva ki magát, hatóságai karhatalom felhasználásával az eperjesi adóhivatalt szándékozott kifosztani. Petsárt a helybeli kir. ügyészség illetékességéből a budapesti kir. ügyészséghez kisértette. A kihágási iktatóba beérkezett 146 ügydarab. A rendőrkapitány több külföldi egyént büntetett meg azért, mert tartózkodási illetőleg lakhatási szándékát kellő időben be nem jelentette és több szállás adót, mert a külföldi megérkezését bejelenteni elmulasztotta. Tíz két esetben fordult elő s a kár mintegy 3600 korona, mely biztosítás révén megtért. Ongyilkosság két esetben történt. A kir.

ügyészség az eltemetési engedélyt mind a két esetben megadta. Amerikába kivándorolt 6, visszatért 2 egyén. A város, illetőleg az ország területéről kiutasított és eltoloncoltatott 40, a közbiztonságot veszélyeztető, idegen illetőségű egyén. Kóbor cigányok nem garázdálkodtak, izraelita zugiskolák fel nem fedeztettek, az egyesületek működése ellen kifogás fel nem merült. Közlekedési akadályok elő nem fordultak. Mint méltánylást érdemlő körülményt említjük, hogy a tisztviselők felváltva éjjelenként ügyeletes szolgálatot teljesítenek. Az elmúlt hónapban beérkezett a rendőrséghez összesen 1002 ügydarab, mely csekély hátrálékkal már fel is dolgoztatott.

— **Uj cégek vármegyénkben.** A sátoraljaujhelyi kir. törvényszéknél legújabbán cégjegyeztettek: **Sátoraljaujhely: Czucker Háni** cipészárú; cégvezető Czucker Jenő. — **Fried és Schön** kézműuár kereskedés; tagjai Fried Vilmos és Schön Márton. — **Sztropkó: Neuman Berta** vas- és vegyes kereskedő. — **Gálszécs: Rosenfeld Jakab** és társa, divatárú

— **Rendőri hírek.** **Rablás.** Markovics János, Reich Lajos és Ferencsák Sándor nevű suhanok **Kocsis József** bogácsi gazdával barátságot kötöttek. A barátság vége az lett, hogy a három cimbor a régi ref. temető mellett Kocsis Józseftől elarbolta nyakára akasztott pénzes zacskóját. A károsult feljelentést tett megkárosított ellen s a rendőrségnek sikerült is a tetteseket elfogni, kik tettüket beismerték. — **A zénéhések gárdája.** Az államvasutak sátoraljaujhelyi állomásának főnöksége jelentést tett ismeretlen tettesek ellen, kik a pályaudvar szénrakódó helyéről rövid idő alatt 300 métermázsza szenet loptak el. A rendőrség a megindult nyomozat során több lakásban lelt ilyen szenet s az illetők ellen megindította a büntető eljárást. — **A gazdag cigány.** Gulyás János makkoshotyka származású, 40 éves cigányzenésznél, kit a rendőrség elfogott, 600 korona készpénzt letek. A kihallgatás során azt mondta, hogy a pénzt találta. Átadták az ügyészségnek.

Már megjelent a „Zemplén Naptára” és kiadóhivatalunkban kapható. Ára 1 korona.

— **Eladó zongora.** Egy rövid, keresztthuro, 7 oktávás zongora eladó. Cim a kiadóhivatalban.

— **Eladó lámpa.** Egy szalonba való álló lámpa majolika díszítéssel jutányos árért eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulzio használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A Scott-féle Emulzio

segít azért, mert elsőrangú alkotórészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerré teszik, sőt táperje is elsőrangú. — Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógytárban.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR

Szerda: Drótnőküli táviró.

Csütörtök: Milliódos kisasszony.

Péntek: Varázskeringő. (Zóna előadás.)

Szombat: Csók király.

** **Színházi esténk.** Nov. hó 28-án a **Tatárjárás**-t hozta újból színre a színházszület szép számu közönség előtt, a bemutató előadás szereposztásában. Az előadás ép úgy sikerült mint a premier alkalmával. Vasárnap a **Vig özvegy** került színre nem nagy számu közönség érdeklődésétől kísérve, míg nov. hó 30-án a d'adalmas János vitéz elevenült meg a deszkákön cimszerepben **Jászai Mariskával**, s Iluska szerepében **Fekete Rózsival**.

** **A szerencse fia.** (Bemutató előadás.) **Drégely** Gergely komédiának nevezi a folyó hó 1-én színházunkban színrehozott darabját a Szerencse Fiát. Ez a komédia tele van a legmaróbb szatírával; egy jellemtelen, de elszánt stréber apothozisa ez, melyben a hős a szabóműhelytől a miniszteri székig jut el, temérdek jellemtelenséget követve el, azonban elmosódik a szédületes pályafutást látva. A nézőben szinte azon érzés ébred, hogy ennek az embernek joga van emelkedni, mert sympathikussá teszi merészségét s harciát az, hogy emelkedése létrafokait a mások gyengesége adja. De nevezük e lélektanilag ferdén motivált darabot bárminek is, kétségtelen, hogy a szabólegény emelkedése nagy tanulságokkal szolgál. A helyesen gondolkozó nézőben felébred a carrier csináló szabólegény emberi hiúságokkal s gyengeségekkel méltelyezett környezetének megvetése, mely képes arra, mélyebb emberismeret hiányában, hogy egy vakmerő, elszánt szélhámosnak módokat és eszközöket adjon, hogy az szédületes pályát fusson meg. Undort kelt a nézőben a szellemének kincseit és feleségét pénzért és állásért eladó tanár, a leányának „nagy embert” férjül vadászó udvari tanácsos, a férjét szeretője karjai között elfeledő feleség, a jó parthiera vadászó, szerelmét csak mímelő gazdag leány: csoda-e hát, hogy ilyen környezetben, ilyen fertőzött légkörben kiadalt arat egy elszánt szélhámos haditerve? Ilyen emberek között indokolt és igazolt lesz a hősnek minden tette, s mért lenne bolond eldobni magától mindent, mikor egy kis emberismerettel vásárolhat rangot, hatalmat, dicsőséget, tudományt és szerelmet. A szereplők becsületes igyekezettel játszották meg szerepeiket ebben a komédiának nevezett, nagy írói invencióra valló szatírban. Szőregh a cimszerepben teljes igyekezettel szinte erején felül játszott. Kár, hogy **Harmath Zseni** szintelen volt mellette ez estén. **Agotay** pompás alakrajzában sok sikert aratott, **Polgár**, mint Dávid volt elfogadható. **Varadyt** sem kifogásolhatjuk. **Magas** az volt, aki mindig. A mellékszerepekben szereplő színészeink azonban nagyon gyengék voltak s ez helyenkint vonatottá tette az előadást. A közönség szép számban tanúsított érdeklődést a darab iránt.

IRODALOM.

Meglepetés. Igy, karácsony táján, az irodalmi életnek vannak szenzációi, meglepetései. Egy-egy új Mikszáth, Herczeg, vagy Ambrus könyv ilyenkor tűnik fel az irodalmi láthatáron: de gyakoriak a váratlan meglepetések is. Ilyen lesz az idén az a magas színvonalu munka, amelyet a Magyar Hirlap ad előfizetőinek karácsonyi ajándéku. Igazi meglepetés lesz ez a **Világ-Naptár**, amelynek minden közleménye, minden sora érdekes, minden ötlete új, minden il-

lusztrációja szenzációs. Tizenkét iven, pompás kötésben jelenik meg a Magyar Hirlap Világ-Naptára, amelynek tartalma is az igazi meglepetés erejével hat majd. — A Magyar Hirlap minden előfizetője megkapja ezt a pompás könyvet, amelyet karácsony napjára mindenkinek megküld a Magyar Hirlap kiadóhivatala (Budapest, V., Bathy-utca 3.)

Az örök város. Néhány évvel ezelőtt irodalmi szenzációként jelent meg az angol könyvpiacra egy ismert és népszerű angol újságírónak, Hall Cline nek regénye az örök városról, a jubileumi esztendőről s a pápáról. A könyv izgalmas cselekvényével megragadta az angol olvasóközönséget, de Angolország határain túl is óriási érdeklődést keltett. Olaszországon némi harc zajjal is járt a megjelenése, mert az olaszok rossz néven vették a szerzőnek néhány indiszkrécióját s egy és más kedvezőtlen véleményét a mai Rómáról. Irodalmi polemikák következtek, aminek a könyv igen jó hasznát vette, mert napról napra nőtt a kelendősége. Azt mondhatni minden nyelvre lefordították már ezt a regényt. Most végre magyarul is megjelent. Magyarra **Balla Mihály** fordította s a magyar kiadást egyéb külföldiekkel szemben megkülönbözteti, hogy igazi íróember az átültetője, aki az eredetinek végtelen sok finomságát mentette meg nyelvünk számára. Ennek köszönhető, hogy a regény egész hatóereje megmaradt a magyar fordításban s hogy fordítás létére eredeti műként hat. Az „Egyetemes Regénytár” idei sorozatában jelent meg s a háromkötetes munkának ára vászonba kötve 3 korona 60 fillér. Kiadta Singer és Wolfner Budapesten, VI. kerület Andrássy-ut 10. szám.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Sz. Helyben. Köszönjük, de már volt az úlésról kiszedett tudósításunk.

Laptulajdonos:

Ehler Gyula.

HIRDETÉSEK.

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kielégítő szószólója.

Főszerkesztő:

Felolós szerkesztő

BRAUN SÁNDOR

HATSÁK GÉZA

Naponként 125.000 példány!

— Egy szám: 2 krajcár. —

A Nap előfizetési ára:

Égész évre 16.— K Negyedévre 4.— K Félévre . . . 8.— K Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkifünőbb magyar élclap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

— Egy szám: 6 krajcár. —

A Fidibusz előfizetési ára:

Égész évre 6.— K Negyedévre 1.50 K Félévre . . . 3.— K Egy hónapra . . . 50 K

Mutatványszámot küld a kiadóhivatal

Bpest VIII., Rókk Szilárd-utca 9.

SZÁNTÓ MÓR és TÁRSA

férfi és gyermek ruhák áruháza

Sátoraljaujhely, Széchenyi-tér (volt Bilanovits-féle üzlet)

Rövid téli kabát	20 kor.-tól	36 kor.-ig	Rövid szörmés bekecs	32 K.-tól	100 K.-ig
Sacco öltönyök	20	60	Városi bunda	100	250
Hosszu téli kabát	27	65	Utazó bunda	65	160
Divat nadrág	8	18	Lábzsák	20	50

Strux csizma és lovagló nadrágok, gyermek és fiu öltönyök, dánbőr bekecses valódi „Weinman-féle Lavalla“ bőrből, kocsis dolmány öltönyök és rózsás szűrök állandóan nagy választékban vannak raktáron.

Mérték szerinti megrendelések a legújabb kelmékből.

Szolid szabott árak!

Szolid szabott árak!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a marha-árak esőkenése folytán **f. é. december hó elsejétől** a husárat a következőképpen szállítottam le:

I. rendű marhahus	52	krajczár
II. „	48	„
I. „ sertéshus	68	„
II. „	64	„
I. „ borjúhus	68	„
II. „	64	„
Kóser hus	56	„
Olvasztott sertés zsír	80	„
Szalonna	72	„

Tisztelettel

Bolgáry.

Tanuló könyvnyomdánkba
azonnal fölvetetik.

21239/1908. szám.

Zemplén vármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Zemplén vármegye törvényhatóságánál rendszeresített irnoki állások közül kettő megüresedvén, ezen egyenként évi 1400 korona fizetés és az állomáshelynek megfelelő leg évi 420, illetve 300 korona lakbérrel javadalmazott

két irnoki állásra

ezenel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 19. §-ban megkivánt képesíttségüket és eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezüleg irt s 1 korona bélyeggel ellátott pályázati kérvényeiket Zemplén vármegye főispánjához czimezve, hozzám, 1909. évi január hó 15-ig adják be.

Sátoraljaujhely, 1908. évi november hó 30-án.

Dókus Gyula,
alispán.

SALGÓTARJANI

RŐSZÉNBÁNYA RÉSZV.-TÁRSULAT

szén termékei (szobafutési és ipari célokra)

KLÁR ÉS NEUMAN cégénél

SÁTORALJAUJHELY

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és durva szemű kétszer mosott **kovács-szén** és **koks**, valamint **porosz brikett** kapható.

Földbirtokosok figyelmébe!

A Franck Henrik Fiai-féle kassai pótkávé gyár igazgatósága a mezőgazdaságnak egy új ágát: a

cikória (hatánk-gyökér) **termesztését**
cichorium inthybus

ajánlja kísérleti művelésre.

A nyers anyag 1909. évben métermázsánként 3 K. 70 fill.-nyi árban, 3% sulylevonással vétetik át az „rakodó állomás” és a gyárudvarban konstatált tisztasuly értéke azonnal készpénzben kifizetetik.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a gyári igazgatóság.
Kassán, 1908. november 28-án.

FRANK HENRIK FIAL

Tüzifa eladás.

Van szerencsém értesíteni a t. közönséget, hogy a helybeli vasúti állomáson

I. rendű száraz buk hasáb tűzifából

állandó raktárt tartok, s azt megrendelésnél köbméterenként **kirakva** szállítom. Egész vagonnak (100 métermázsá) ára **150** korona, beszállítás **16** korona.

Megrendeléseket elfogad: **Krausz Sámuel** Kazinczy-utca. **Moskovits Herman** posztó kereskedő Rákóczi-utca. **Krausz Herman** cipő kereskedő Széchenyi-tér.

Tisztelettel

Lefkovics Dávid,
tüzifa kereskedő Kossuth-utca 25.